

Resultaten survey docenten en onderwijsondersteunend personeel PO veilige school in de schooljaar 2017-2018

Introductie

Veiligheid is en blijft een noodzakelijke voorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs.

Zoals het onderzoeksplan Veiligheid personeel van juni 2019 aangeeft, is er momenteel geen actueel en totaaloverzicht van het onderwijs hoe de beleving van de primaire veiligheidsrelaties¹ zijn. Middels het doen van onderzoek onder alle typen en lagen van onderwijs, wilt de Directie Onderwijs een inzicht krijgen in de beleving van veiligheid op de scholen door de docenten en onderwijsondersteunend personeel. Deze informatie zal gebruikt worden om een nationaal beleidsplan te maken ter bevordering van kwalitatief onderwijs.

Opzet survey

In de periode 14 mei tot en met 11 juni 2018 heeft de Directie Onderwijs in samenwerking met de Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een survey uitgevoerd onder alle basis- en kleuterscholen. Deze survey bestond uit 26 vragen. De docenten en onderwijsondersteunend personeel, hierna te noemen personeel, van deze scholen dienden de survey in te vullen. Het CBS heeft iedere school van het PO het personeel een code gestuurd en met deze code hadden ze dan toegang tot de survey in "survey monkey". In totaal zijn er 35 kleuter

¹ De primaire veiligheidsrelaties zijn de onderlinge relaties tussen mensen op de scholen zoals de relatie personeel – leerling en de relatie personeel – ouder.

en 35 basis scholen. In totaal waren er 273 respondenten waarvan 178 docenten (65.20%) en de rest, 95, waren onderwijsondersteunend personeel (34.80%).

Deze 273 respondenten waren van beide kleuter- en basis scholen en hebben nagenoeg alle vragen beantwoord. Door het aantal respondenten, kan de resultaten van deze survey versus het totaal aantal personeel, als **indicatief** beschouwd worden.

Er is gebruik gemaakt van de software “survey monkey”. Alle ingevulde surveys werden direct verwerkt in frequentietabellen.

Belangrijke onderzoeksvragen conform het onderzoeksplan juni 2019:

D.m.v de volgende belangrijke onderzoeksvragen zal de Directie Onderwijs een actuele indicatieve overzicht krijgen aangaande de beleving van de primaire veiligheidsrelaties en veiligheid in zijn algemeen conform de visie van de docenten en onderwijsondersteunend personeel:

- Besteed het personeel en de school aandacht aan belangrijke veiligheidsaspecten en risicofactoren?;
- Hoe is de betrokkenheid van leerlingen en personeel op school m.b.t bepaalde veiligheidsaspecten van de school?
- Hoe is de beleving van veiligheid op school door de personeel m.b.t o.a. geweld, agressie, alcohol, drugs, etc. en hoe pakt de school dit aan?
- Hoe is het gesteld met het welbevinden van het personeel op school?

Opzet survey

De survey is opgezet conform de onderzoeksvragen:

1. Algemeen;
2. Besteding aandacht van het personeel/school aan belangrijke veiligheidsaspecten;
3. Aandacht van het personeel aan risicofactoren;
4. Aandacht van de school aan risicofactoren
5. Besteding aandacht van het personeel/school aan belangrijke risicofactoren;

6. Betrokkenheid leerlingen en personeel m.b.t de gang van zaken op school;
7. Beleving veiligheid op school door de docenten en onderwijsondersteunend personeel.

Resultaten

Van de 273 respondenten zullen de bevindingen uit de survey weergegeven worden conform de opzet van de survey. De survey is het meest door docenten beantwoord, n.l 65.2%.

1. Algemeen

- Leeftijd respondenten
De leeftijd is tussen de 29-63 jaar waarbij de meesten van middelbare leeftijd zijn (42-54 jaar).
- Geslacht
95% zijn vrouwen en de rest mannen. Het onderwijs wordt dus met name gedomineerd door de vrouwelijke geslacht.
- Geboorteland
65.6% zijn Arubaanse afkomst gevold door Nederlanders, 21.25%.
- Functie respondenten
Een overgroot deel van de respondenten waren docenten, 65.2%, gevolgd door de groep andere functies (11.36%) waaronder waarnemend hoofd, prisma docent, leesbegeleider, etc. Als derde meest voorkomend groep zijn de interne begeleiders (10.26%).

- Opleiding docent
De overgrootste deel van de docenten (73%) hebben hun opleiding tot docent op Aruba gevolgd. De anderen hebben hun opleiding in Nederland (23.53%) gevolgd en de rest in Suriname en Curaçao.
 - Duurte werkzaam als docent
De responderende docenten zijn werkzaam als docent tussen de 3-41 jaar. De meeste zijn werkzaam als docent tussen de 5-15 jaar.
 - Duurte werkzaam op huidige school
De docenten zijn tussen de 1-20 jaar werkzaam de dezelfde school.
 - Duurte werkzaam als docent op Aruba
Als docent gaven ze aan tussen de 3-34 jaar op Aruba werkzaam te zijn.
 - Grote klas
De meeste klassen van de docenten (41.63%) hebben een grootte van 25-30 leerlingen gevolgd door 20-24 leerlingen (35.29%) en 15-19 leerlingen (15.84%).
2. Besteding aandacht van de docent/school aan belangrijke veiligheidsaspecten
- Docent
- Omgang met elkaar
Alle respondenten, 100%, besteden aandacht aan hoe je met elkaar omgaat.
 - Sociale competenties en omgaan met conflicten
Nagenoeg alle docenten (99.23%) besteden aandacht hieraan.

- Omgaan met verschillende culturen en discriminatie
Net zoals de twee genoemde aspecten, besteden nagenoeg alle docenten (98.09%) aandacht aan de aspect omgaan met verschillende culturen en discriminatie.

- Regels op school en hoe de docenten daarmee omgaan
Alle docenten die meededen aan deze survey 261 (100%), besteden aandacht aan de regels die op school zijn vastgesteld en hoe de school daarmee omgaat.

De school

- Omgang met elkaar
Bijna alle scholen van de respondenten, 96.17%, geven aan dat de school aandacht besteed aan hoe je met elkaar omgaat.
- Sociale competenties en omgaan met conflicten
Nagenoeg alle scholen(93.5%) besteden aandacht hieraan.
- Omgaan met verschillende culturen en discriminatie
Haast alle scholen alle scholen (89.7%) besteden aandacht aan de aspect omgaan met verschillende culturen en discriminatie.
- Regels op school en hoe de scholen daarmee omgaan
Bijna alle scholen (95.4%), besteden aandacht aan de regels die op school zijn vastgesteld en hoe de school daarmee omgaat.

- Besteding aandacht aan een aantal risicofactoren door de docenten en onderwijsondersteunend personeel

3. Aandacht van de docent en onderwijsondernemend personeel aan de volgende risicofactoren:

- Alcoholgebruik
72.62% van de personeel besteden aandacht aan alcoholgebruik
- Drugsgebruik
Een overgrote deel (79.37%) van de respondenten besteden ook aandacht aan drugsgebruik.
- Wapengebruik onder jongeren
Een groot deel, 60.71%, besteed aandacht aan wapengebruik.
- Loverboys
Veel minder dan de helft van de respondenten, 43.25%, besteden aandacht aan de onderwerp 'loverboys'
- Sugar Mommy's
Een klein aantal docenten en onderwijsondersteunend personeel, 43.25%, besteden aandacht hieraan.
- Sugar Daddy's
Maar 43.65% besteden aandacht aan het onderwerp sugar daddy's.
- Weerbaarheid van leerlingen
Een gigantisch deel van de docenten en onderwijsondersteunend personeel, 94%, besteden aandacht aan de weerbaarheid van leerlingen.

4. Besteding aandacht van school aan belangrijke risicofactoren

Besteding van de school aan de risico's van de volgende factoren:

- Alcoholgebruik
73.02% besteed aandacht hieraan.
- Drugsgebruik
Een groot deel, 77.8% besteed aandacht aan drugsgebruik.
- Wapengebruik onder jongeren
Ietsjes meer als de helft, 64.3%, van de scholen van de respondenten besteden aandacht aan wapengebruik onder jongeren.
- Loverboys
Minder dan de helft van de scholen (46.83%) besteden aandacht aan de thema 'loverboys'.
- Sugar mommy's
Een nog kleiner deel van de scholen, 44.8%, besteden aandacht aan de het onderwerp sugar mommy's.
- Sugar daddy's
Net zoveel als bij de thema sugar mommy's, besteden 44.84% van de scholen aandacht aan dit onderwerp.
- Weerbaarheid van leerlingen
Over dit risico factoren besteden vele scholen aandacht hieraan, 85%.

5. Betrokkenheid leerlingen en personeel m.b.t de gang van zaken op school

➤ Leerlingen

Het meedoen aan het maken van regels in de klas
78% doet mee hiermee

Een rol in het bemiddelen van conflicten op school
Ietjes meer dan de helft, 64.3% van de gevallen
hebben de leerlingen een rol in het bemiddelen bij
conflicten op school.

Het luisteren naar de voorstellen van de leerlingen
om de regels te veranderen
In de meeste gevallen, 65.06%, wordt er naar de
voorstellen van de leerlingen geluisterd om de regels
te veranderen.

➤ Personeel

Betrokkenheid personeel bij het opstellen van
schoolregels

In de meeste gevallen, 69%, is het personeel
betrokken bij het opstellen van schoolregels.

Collega's en het personeel trekken een lijn samen bij
het aanspreken van de leerlingen aangaande
grensoverschrijdend gedrag

Een heel groot deel, namelijk 79.52%, van de
collega's en personeel werken samen in de hierboven
genoemde gang van zaken op school.

Collega's en het personeel hebben een duidelijk
omschreven taak om ervoor te zorgen dat de
afgesproken regels worden nageleefd

Dit is ook het geval met de hierboven genoemde gang van zaken, namelijk 72.3% van de collega's en het personeel werken samen in het hebben van een duidelijk omschreven taak om ervoor te zorgen dat de afgesproken regels worden nageleefd.

Het luisteren naar de voorstellen van het personeel om de regels te veranderen

In de overgrootste deel van de gevallen, 86.7%, wordt er naar het personeel geluisterd t.b.v het veranderen van regels.

➤ Leerlingbegeleiding en leerlingenzorg

De personeel stellen zich beschikbaar voor leerlingen die problemen hebben kunnen daarover praten met hun.

Er kan gezegd worden dat alle docenten en onderwijsondersteunend personeel, 99.60%, een luisterend oor hebben voor de leerlingen met problemen.

Op school is een vertrouwenspersoon waar *leerlingen* altijd terecht kunnen

Bij een overgroot deel van de scholen, 71.1% is er een vertrouwenspersoon t.b.v *leerlingen*.

Op school is een vertrouwenspersoon voor het *personeel*

Bij merendeels van de scholen, 62.3%, is er een vertrouwenspersoon aanwezig voor het *personeel*.

Leerlingen die problemen veroorzaken worden bij de leerlingenzorg aangemeld

Bij nagenoeg alle scholen, 85.14%, is dit het geval.

In de meeste gevallen, 68.7%, gaat de leerlingenzorg met de leerlingen aan de slag die problemen veroorzaken.

6. Beleving veiligheid op school door de personeel

➤ Veiligheidsbeleving/gevoel op school

Gevoel veiligheid personeel op school

86.6% van degene die de survey hebben ingevuld, hebben aangegeven dat ze zich veilig voelen op school.

Gevoel veiligheid in de klas

91.9%, dus nagenoeg alle respondenten, voelen zich veilig in de klas.

Gevoel veiligheid in andere ruimtes zoals de gangen, wc's, etc.

Net zoals het eerder genoemde aspecten, voelen nagenoeg alle respondenten, 91.1%, zich ook veilig in de andere ruimtes op school.

Veiligheid schoolplein

Een hele grote aantal van de respondenten, 85.8%, voelen zich op de schoolplein ook veilig.

Op weg naar school

Bijna alle respondenten, 92.3%, voelen zich veilig naar school toe.

Indien gevoel van onveiligheid, kan naar een vertrouwenspersoon

Dit kan in de overgrootste deel. 76.42%, van de gevallen.

Indien gevoel van onveiligheid, kan naar het schoolbestuur

Ook dit kan in merendeels van de gevallen, n.l. 74.8%.

Indien gevoel van onveiligheid, kan terecht bij de schoolhoofd

Indien dit het geval is, kunnen de personeel in 92.3% van de scholen terecht bij de desbetreffende schoolhoofd.

- Geweld en agressie ervaren door de docenten en onderwijsondersteunend personeel
De meesten docenten en onderwijsondersteunend personeel zijn niet gepest geworden, n.l. 89%.

Een overgroot deel, 74.6%, zijn *niet* uitgescholden.

Belachelijk gemaakt geworden

Nee, 75% van de respondenten zijn *niet* belachelijk gemaakt geworden.

Bedreiging met woorden

Net zoals de bovengenoemde aspecten, zijn de personeel *niet* bedreigd geworden met woorden.

Bedreiging via internet waaronder e-mail en "social media"

93.7% zijn *niet* bedreigd via internet.

Bedreiging met een wapen of mes

Nagenoeg *geen* enkel docent en/of onderwijsondersteunend personeel, 98.8%, is bedreigd met een wapen en mes.

pullen stuk gemaakt of gestolen

Ook hier hebben de overgrootste deel van de docenten en/of onderwijsondersteunend personeel, 85.3%, *geen* last van gehad.

Het gebruik van fysiek geweld tegen de docenten en onderwijsondersteunend personeel

Ook hier, 96.7% hebben geen fysiek geweld tegen hun meegemaakt.

Discriminatie

Alleen maar 14.34% van de respondenten hebben discriminatie tegen hun meegemaakt en 85.7% *niet*.

Seksueel lastig gevallen

Er kan gezegd worden dat niemand van de respondenten, 97.5%, seksueel lastig is gevallen.

- Gevolgen ervaring van de personeel aangaande geweld en agressie

Doordat een overgroot deel van de respondenten geen ervaring heeft refereert de punten aangeven in de sectie 'Geweld en agressie ervaren door de docenten en onderwijsondersteunend personeel' hebben meer dan 75% aangegeven dat het niet van toepassing is.

- Gebruik alcohol, drugs en wapens door leerlingen, personeel en op de school van de respondenten

- ✓ Leerlingen en docenten en onderwijsondersteunend personeel

Alcohol

Leerlingen en personeel in meer dan 98% van de respondenten gebruikt geen alcohol in en rondom de school.

Drugs

In 90% van de gevallen van de respondenten worden er *geen* drugs rond of in de school aangeboden.

Meer dan 90% van de respondenten gebruiken *geen* drugs op of rondom de school.

Wapens

In meer dan 89% van de respondenten wordt er *geen* wapens gedragen, met wapens bedreigd of gebruikt.

✓ Op school

In meer dan 74.5% van de respondenten, pakt de school het gebruik van alcohol niet aan, drugsgebruik en –handel en wapenbezit en –gebruik *niet* aan.

➤ Gebruik loverboys, sugar mommy's en sugar daddy's op school en aanpak van de school

In meer dan 97% van de respondenten wordt er *geen* gebruik gemaakt van de eerder 3 genoemde aspecten.

In meer dan 87% van de scholen van de respondenten, is er *geen* aanpak omtrent loverboys, sugar mommy's en sugar daddy's.

➤ Spanningen tussen groepjes leerlingen

In 31.7% zijn er spanningen op de scholen van de respondenten en in 68.3% is er *geen* spanningen.

In meer dan 66.7% van de gevallen hebben de spanningen niet te maken met huidskleur, ander geloof, uit een andere buurt komen, geslacht en/of gangs.

- **Mening veiligheid docenten en onderwijsondersteunend personeel**
Bijna even veel personeel ervaren dat er *geen* verandering is (47.5%) en 44.5% ervaren dat er *wel* een verandering is in de veiligheid op hun desbetreffende school.
Het ervaren van veiligheid d.m.v een cijfer 86.5% van de respondenten geen de cijfer 3.9 aan hoe ze veiligheid op hun school ervaren. De cijfer 5 betekent dat ze zich geheel veilig voelen.

7. Conclusies

Wanneer de onderzoeksvragen op pagina 2 gecorreleerd worden met de resultaten, kan er het volgende geconcludeerd worden.

De overgrootste deel van de responderende docenten en onderwijsondersteunend personeel, 89% en meer, besteden aandacht aan belangrijke veiligheidsaspecten waaronder omgaan met elkaar en conflicten, verschillende culturen en discriminatie. Dit is ook het geval voor de scholen conform de responderende docenten en onderwijsondersteunende personeel.

Referte de risicofactoren zoals alcohol-, drugs, wapengebruik, loverboys, sugar mommy's en daddy's is het opvallend dat meer als 70% van de respondenten aandacht besteden aan alcohol en drugsgebruik maar zodra het gaat over wapengebruik dit daalt naar 60.7% en wat betreft loverboys, sugar mommy's en daddy's daalt dit nog meer en lager dan 44%. De vraag is of er aan de drie eerder genoemde thema's minder aandacht besteed wordt omdat dit veel minder voorkomt op de responderende scholen of dat de scholen dit niet van belang achten. Er dient hieromtrent diepgaandere onderzoek plaats te vinden.

Voor wat betreft de betrokkenheid van leerlingen op school aangaande verschillende veiligheidsaspecten, kan er geconcludeerd worden dat dit bij bijna alle respondenten het geval is en zijn de leerlingen nauw betrokken, n.l. in meer dan 64%. De leerlingen doen mee met het maken van regels in de klas, bemiddelen bij conflicten en wordt er geluisterd naar de voorstellen van de leerlingen.

Ook merendeels van het personeel is zeer nauw betrokken, meer dan 69%, bij vele veiligheidsaspecten waaronder opstellen en naleven schoolregels en een luisterend oor hebben naar de voorstellen van het personeel voor verandering regels.

Referte de beleving van veiligheid door het personeel op school en rondom de school zoals het schoolplein, in de klas en andere ruimtes, voelen meer dan 86.6%, zich veilig.

Op het moment dat ze zich niet veilig voelen, zijn er verschillende middelen om naar toe te gaan waaronder een vertrouwenspersoon, het schoolbestuur en schoolhoofd.

Als het gaat over geweld, agressie zoals pesterijen, uitgescholden worden, bedreigingen met woorden en internet, etc., maken meer als 74.6% deze vervelendheden niet mee.

Daarnaast, het gebruik van alcohol, drugs en wapens door het personeel en op school, komt bijna niet voor.

In acht nemende de bovenstaande conclusies van deze survey, kan er geconcludeerd worden dat het overgrote deel van het personeel, meer dan 85%, zich veilig voelen op school doordat ze o.a. niet gepest worden, gescholden worden, niet bedreigd worden, etc. Ook, doordat dat bepaalde gebeuren zoals het gebruik van alcohol, drugs en wapens bijna niet voorkomen op de responderende scholen. Niet alleen het personeel doen mee aan het bevorderen van veiligheid maar ook de desbetreffende scholen.

Ondanks de bovenstaande positieve conclusie, dienen meerdere personeelsleden gestimuleerd te worden middels de

schoolbesturen en schoolhoofden om mee te doen aan deze soort surveys om een diepgaandere beeld te krijgen van veiligheid op de scholen t.b.v een grotere bevordering van veiligheid op de scholen en om meteen maatregelen te kunnen nemen aangaande de laatste ontwikkelingen op de scholen en onder de schoolgaande leerlingen w.o sugar mommy's en daddy's, wapen- en drugsgebruik. Ook ter voorkoming van de dramatische gevolgen bij leerlingen bij het gebruik van drugs, alcohol, wapens, etc..